

Valvira

Lausunto

30.08.2019

Dnro V/25736/2019

Asia: VM/1076/03.01.01/2019 VM056:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto (3 sivua)

Dnro V/25736/2019

30.8.2019

Valtiovarainministeriö

VM056:00/2019

VM/1076/03.01.01/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuus-luokittelusta valtionhallinnossa

Yleiskommentit asetusluonnokseen:

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa. Valviran lakisääteisten tehtävien hoidossa ei synny kovin paljon asetuksen piiriin kuuluvia asiakirjoja, joten huomiomme ovat lähinnä yleisen tason huomioita.

On hyvä, että asetusluonnoksen 6 §:ssa esitetty velvoite valtionhallinnon viranomaisille varmistua asiakirjan asianmukaisesta suojaamisesta ennen sen luovuttamista aiheuttaa käytännössä vastaavan tarpeen toteuttaa turvallisuusluokittelua ja suojaamistoimenpiteitä myös turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja vastaanottavissa tahoissa kuten kunnissa ja yrityksissä. Riskiarvion tekemisen merkitys korostuu entisestään ja tarkoittaa, että tietoturva- tietosuojariskejä kartoitetaan säännönmukaisesti ja nimenomaisesti. Tämä periaate toki tulee jo tiedonhallintalaistakin ja vaatii mm. virastojen johdolta sitoutumista, joka on tuttua jo tietosuoja-asetuksen perusteella.

Turvallisuusluokittelun pakollisuus yhdenmukaistaa käytäntöjä ja selkeyttää luokiteltujen asiakirjojen käsittelyä kaikissa käsittelyyn osallistuvissa tahoissa. Vaatimuksella on kuitenkin sellaisia kustannusvaikutuksia, joita asetuksen vaikutusten osalta ei ole ennakoitu riittävästi. Esim. kunnilla ja yrityksillä ei ole kaikilta osin käsittelyn vaatimia turvallisuusalueita toteutettu. Valtionhallinnon viranomaisille asetettu vaatimus varmistua suojaamistoimenpiteistä edellyttää joissakin tapauksissa myös tarkastustoimenpiteitä, joista tulee kustannusvaikutuksia valtionhallinnolle, erityisesti valmiusasioiden osalta muiden kuin valtionhallinnon viranomaisten kanssa yhteistyössä toimiville tahoille kuten Valviralle.

Luonnoksessa on esitetty, että turvallisuusluokkaa koskeva merkintä on tehtävä Julkisuuslain 24§:n 1 momentin 2. 5 tai 7-11 kohdan perusteella salassa pidettäviin asiakirjoihin ja muiden salassa pidettävien asiakirjojen osalta käsittelysääntöjä osoittavasta suojaustasomerkinnöistä (SL I-IV) luovutaan kokonaan. Valvirassa salassa pidettävät asiakirjat ovat pääosin JulkL 24§:n 1 mom. 25 kohdan mukaan salassa pidettäviä, erityissuojattavia henkilötietoja (GDPR) ent. nk. arkaluonteisia henkilötietoja (vanha Henkilötietolaki (523/1999 11 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja), joiden osalta suojaus riskiarvion perusteella ja käsittelyn erottaminen normaalista henkilötiedoista pitäisi jollakin tavoin ratkaista. Henkilötietoja sisältävissä asiakirjoissa ST III ja ST IV merkinnät ovat helpottaneet asiakirjojen käsittelyä ja suojausta. (ST I ja II -merkintöjä ei ole käytetty lainkaan.) Valvira toivoo, että tämä tarve otetaan huomioon joko tässä asetuksessa tai erillisenä ohjeistuksena.

Jonkin verran turvaluokiteltuja asiakirjoja Valvirassa on (lähinnä JulkL 24§:n 1 mom. 7 kohdan mukaan), mutta näissä riittää TL IV merkintä, jonka suhteen asetusluonnoksen teksti on tyydyttävällä tasolla.

TL II ja III asiakirjojen käsittelysääntöihin on tehty muutoksia sen verran entiseen verrattuna, että koulutukset ovat tältä osin tarpeen. Koulutukset aiheuttavat kustannusvaikutuksia, joita ei ole huomioitu.

Tarkemmat huomiot:

1§ Soveltamisalaan olisi hyvä lisätä myös seuraava lause: Asetuksessa säädetään myös asiakirjojen turvallisuusluokittelun perusteista. (perusteista on asetuksen 3§:ssä eli haittaan perustuva luokittelu)

Asetuksen soveltamisalan rajausta herätti kysymyksen, onko valtioneuvoston asettamien lautakuntien osalta tehty niin tarkka kartoitus, että vain valitusasioita käsittelemään perustetuissa lautakunnissa voi tulla vastaan turvallisuusluokittelua vaativia asiakirjoja?

10§ Aiemmassa asetuksessa Valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa 681/2010, niputettiin käsittelysäännöissä yhteen tasot I ja II, nyt turvallisuusluokituksen osalta ollaan mahdollistamassa myös TL II luokan käsittely hallinnollisella alueella. Pelkona on, että tämä aiheuttaa turvallisuusrisikin, koska TL II -aineiston massat sähköisessä ympäristössä ovat aika suuret turvallisuusviranomaisissa. Mikäli tietojen paljastuminen vähäisessä määrin aiheuttaa merkittävää vanhinko niin vähänkin suuremman määrän TL II tiedon paljastuminen tuottaa vahinkoa jo varmasti TL I luokkaa vastaavasti.

10 ja 11 §

Näissä pykälissä todetut asiat ja vaatimukset muuttavat aika paljon nykyisiä käytäntöjä, joten vaativat paljon koulutusta erityisesti turvallisuusorganisaatioissa. Tätä koulutuksen edellyttämää kustannusta ei ole lainkaan otettu huomioon asetuksen vaikutusarvioinnissa.

12 § Pykälässä ei käy riittävän hyvin selville voidaanko myös TL I tason asiakirjoja siirtää tietoverkon kautta. Ainakaan sitä ei ole missään kielletty. Salaamatonta tiedonsiirtoa ei Valviran näkemyksen mukaan pitäisi hyväksyä missään tilanteessa eikä missään turvaluokissa.

15 § Turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen arkistoinnista ei löydy nykyisestä arkistolaista säädöstä, tältä osin pitäisi asetusta tarkistaa yhdessä tekeillä olevan arkistolain kanssa yhdessä.

Asiakirja on allekirjoitettu ja hyväksytty Valviran asianhallintajärjestelmässä 29.8. allekirjoitustiedot tarvittaessa Valviran Kirjaamosta

Piironen-Honkanen Marja
Valvira - Valviran hallinto-osasto